

MICHAEL
HOLLAND

MARIA
DEK

MIJN

EERSTE

GROTE

TUINBOEK

HOOGLAND & VAN KLAVEREN

Mijn eerste grote tuinboek

Veel dank aan alle geweldige en inspirerende tuinliefhebbers die ik in de loop der tijd heb ontmoet. En veel succes gewenst voor alle nieuwe tuiniers – wees geduldig en onthoud: niet alles lukt meteen de eerste keer! – M.H.

Voor Rafal, Julek en Tytus, die samen met mij voor onze geweldige tuin zorgen. – M.D.

Oorspronkelijk titel: *The Little Gardener's Handbook*,
verschenen in 2024 bij Big Picture Press, Londen
© tekst: Michael Holland, 2024
© illustraties: Maria Dek, 2024

Voor de Nederlandse editie:
© Uitgeverij Hoogland & Van Klaveren, 2025
Vertaling: Berd Ruttenberg

EAN 978 90 8967 470 8
NUR 223

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Welkom in de wondermooie wereld van het tuinieren! 7

Alles over planten

Wat is een plant eigenlijk?	10
Waarom hebben we planten nodig?	12
Het begint allemaal met een zaadje	14
Over bloemen, bijen en bestuiving	16
Bouw een insectenhotel	17
Alles over aarde	18
Leer je aarde kennen	19

Aan de slag ...

Allerlei soorten tuinen	22
Handige hulpmiddelen	24
Op zoek naar zaadjes	26
Je planten verzorgen	28
Zaaien per seizoen	30
Hallo heemtuin!	32
Ongewenst bezoek in je tuin	34
Bouw een composthoop	36

Groenten en fruit uit eigen tuin!

Je eigen eten kweken	40
Een klimrek voor je erwtjes	42
Hangende aardbeien	44
Kruidentuin in blik	46
Een emmer met tomaten	48

We gaan planten kweken!

Planten kweken	52
Een zonnebloemlaars	54
Een kopje Oost-Indische kers	56
Mini-wereld in een pot	58
Een vetplant uit een blaadje	60

Woordenlijst	62
Over de schrijver en de illustrator	64

Welkom in de wondermooie wereld van het tuinieren!

Of je nu een grote tuin hebt of een kleine vensterbank, je kunt de wereld altijd een stukje groener maken. Tuinieren is een van de leukste hobby's die er bestaan, en het is goed voor jezelf, de omgeving waar je woont en voor de aarde! De mensheid houdt zich al duizenden jaren bezig met tuinieren, dus jij bent onderdeel van een lange en belangrijke traditie.

In dit boek leer je hoe planten leven, hoe je zelf bloemen en groenten kunt kweken, hoe je insecten naar je tuin kunt lokken en waarom het belangrijk voor onze planeet is om planten te beschermen. Er staan ook heel veel activiteiten en experimenten in die je zelf kunt uitvoeren – meestal met gebruik van gereedschap dat je gewoon in huis hebt.

Dus waar wacht je nog op?
We gaan beginnen!

Alles over planten

Wat is een plant eigenlijk?

Planten zijn levende organismen die je overal op de wereld tegenkomt. Hoe groot of klein ze ook zijn en hoe ze er ook uitzien, planten bestaan bijna altijd uit dezelfde onderdelen: **wortels**, een **stengel**, **bladeren** en soms **bloemen**. Elk stukje van de plant heeft zijn eigen functie.

Veel planten hebben kleurige bladeren om **insecten** te lokken. Bloemen produceren **zaden** waar weer nieuwe planten uit groeien.

De wortels zorgen ervoor dat de plant stevig in de grond staat. Het is hun taak om water en **voedingsstoffen** uit de aarde te halen.

Wat hebben planten nodig om te overleven?

Lucht

Planten hebben lucht nodig om voedsel te maken en om te ademen. Overdag nemen planten een gas op uit de lucht dat **koolstofdioxide** heet, en ze laten een gas vrij dat **zuurstof** heet (en dat wij nodig hebben om te leven).

Zonlicht

Planten zijn in staat om hun eigen voedsel te maken met behulp van zonlicht. Blaadjes kunnen energie uit het zonlicht opnemen. Ze gebruiken deze energie om water en koolstofdioxide om te zetten in plantenvoedsel. Dit proces heet **fotosynthese**.

Planten hebben zonlicht nodig om te leven en groeien. Bladeren vangen het licht op, ze kunnen heel erg verschillen in vorm en grootte.

De stengel (bij bomen heet dit de stam) zorgt ervoor dat de plant rechtop staat. En door de stengel worden water en voedingsstoffen door de plant vervoerd.

Aarde

Aarde en compost bevatten belangrijke voedingsstoffen voor planten om te groeien. Als planten doodgaan, komen deze voedingsstoffen in de aarde terecht en hiermee worden nieuwe planten weer gevoed.

Water

Water is noodzakelijk voor al het leven op onze planeet. Als de stengel en de blaadjes van een plant een beetje gaan hangen, weet je dat hij water nodig heeft.

Warmte

Planten gedijen het best bij de juiste temperatuur, en de meeste planten houden van een beetje warmte. Slechts bepaalde planten zijn bestand tegen extreme omstandigheden, zoals hitte of storm.

Waarom hebben we planten nodig?

Planten vormen de basis van al het leven op aarde en ze helpen ons op meerdere manieren. Ze worden gebruikt als voedsel en voor medicijnen, ze maken de lucht schoon die wij inademen, bieden onderdak aan allerlei diersoorten en worden verwerkt in producten die we elke dag gebruiken. Dit boek is bijvoorbeeld gemaakt van een boom! Op welke manieren zijn planten ons nog meer van dienst?

Planten leveren 80 procent van al het voedsel dat wij eten. Een groot deel van jouw lievelingseten zal van planten komen, zoals rijst, tarwe, aardappelen en tomaten.

Al duizenden jaren maken mensen gebruik van planten om pijn te verzachten en kwaaltjes te verlichten. Wist je dat kamillethee bijvoorbeeld kan helpen bij maagklachten?

Veel moderne materialen zijn gemaakt van planten. Ze worden dus gebruikt voor van alles, van kleding tot bouwmaterialen voor huizen. Sinds kort worden planten ook ingezet om schade aan de planeet te verminderen. Bamboe is bijvoorbeeld een milieuvriendelijk alternatief voor plastic.

Planten zijn belangrijk omdat ze onderdak bieden aan allerlei dieren.

Wist je dat de eikenboom zorgt voor voedsel en huisvesting van wel 2.000 diersoorten? Hoeveel zie je er op deze bladzijde?

Planten zijn overal om ons heen. Op hoeveel verschillende manieren gebruik jij iedere dag planten?

Planten zijn de eerste schakel in de meeste **voedselketens**. Als planten groeien, halen ze voedingsstoffen uit de aarde. Als een dier een plant eet, krijgt het die voedingsstoffen binnen, waardoor het in leven blijft en groeit. En die voedingsstoffen worden weer doorgegeven als dat dier wordt opgegeten door een ander dier. Zonder planten bestaat er geen voedselketen.

Welkom in de wondermooie wereld van het tuinieren!

Of je nu een grote tuin hebt of een enkel potje op de vensterbank, je kunt de wereld altijd een stukje groener maken. In dit inspirerende boek staan de leukste tips en activiteiten voor jonge tuinliefhebbers – van het kweken van zonnebloemen in een rubberlaars tot het verbouwen van je eigen tuinkruiden en groenten.

